

[Kim Behnke]

personale osv., der skal afgøre tingene, er vi store modstandere af. Vi vil langt hellere have, at det er aftagerne af de uddannede kandidater, som bestemmer, hvad man skal lære på de videregående uddannelser. Formålet med det er ikke at genere nogen, det er tværtimod at fremme, at kommunikationen mellem aftager og producent bliver så kort som overhovedet muligt.

Der er en tendens til, når man anvender begrebet brugerne af de videregående uddannelser, at det er meget fikseret mod de studerende, hvilke behov de har, og hvilke ønsker de har. I virkeligheden er deres behov og deres ønsker underordnet, i hvert fald så længe der er tale om, at det er den offentlige sektor, skatteyderne, der betaler for det, der foregår på de videregående uddannelser. I det øjeblik man erkender, at vi som skatteydere og som offentlig sektor har nogle krav at stille, må man også erkende, at det krav, der kan være tale om, er at lære mest muligt så hurtigt som muligt.

Det har også været diskuteret i dag netop med hensyn til kvaliteten, hvor fejlen opstår, når det, som undervisnings- og forskningsministeren kan berette, er nødvendigt at bruge en del af starten på en videregående uddannelse til at få niveauet højet. Jamen det er allerede i folkeskolen, den er gal, fordi man igennem de sidste tyve år har haft det slogan, at når man ikke kunne gøre alle lige kloge, kunne vi da i hvert fald gøre alle lige dumme, og så længe det stadig væk er så fremherskende, at man ikke må få lov til at lære noget, at man ikke sørger for på ganske kort tid at få sikret, at folk har tilegnet sig redskabsfagene, sørger for, at de er på plads, når eleverne påbegynder f.eks. en gymnasieuddannelse, en handelsskoleuddannelse eller andet. Det er de ikke i dag. Det er et hængeparti, der bliver slæbt hele vejen med op igennem uddannelsessystemet, og så spilder man tid på de videregående uddannelser til at få samlet op.

Vi har igennem mange år været meget optaget af at kunne få indført ikke bare stopprøver – stopprøver er i sig selv udmærkede og ikke et ondt ord om dem – men også optagelsesprøver. Det skal være sådan, at man har sikret sig, allerede inden studieåret startede, at de studerende, der optages på en bestemt uddannelse, er studieegnede. Jeg er ikke bange for at bruge et ord som studieegnede. Vi synes, at den må-

de, f.eks. Journalisthøjskolen tackler den opgave på, er ganske glimrende, og det kunne sagtens indføres på alle videregående uddannelser, således at det antal studerende, der så bliver optaget, er nogle, der allerede i form af en prøve har prækvalificeret sig til at gå der. Derefter er der stopprøver, der sørger for at sikre, at alle følger med osv. Alene dette ville medføre en ganske betragtelig højnelse af kvaliteten af vore uddannelser.

Så kan man selvfølgelig sige: Jamen hvis nu der er nogle, der for egne midler vil tage en eller anden uddannelse, skal de så ikke have lov til det? Jo gerne, men så længe vi taler om den del af de videregående uddannelser, som er skatteyderfinansieret, må vi som skatteydernes repræsentanter stille nogle ekstremt strenge krav til, hvem der bliver uddannet. En af ordførerne talte om, at vi skulle se at få nogle flere nobelpristagere. Jamen hvis vi nogen sinde skal have en Niels Bohr og andre nobelpristagere, kræver det, at vi har et uddannelsessystem, der gør det muligt, og det er det efter vores mening ikke med det nuværende uddannelsessystem.

Hvad angår den del af uddannelsessystemet, der tager sig af forskningen, har vi været meget optaget af de fremragende erfaringer, man har gjort i USA med hensyn til finansieringen af meget af den forskning, der foregår på de videregående uddannelser. I stedet for at have det stive, dybt konservative system, man har i øjeblikket, skulle man i langt højere grad interessere sig for sådan noget som royaltikontrakter og andre spændende ordninger, der kan bidrage til også at give den enkelte forsker et personligt økonomisk incitament til at gøre en ekstra indsats, samtidig med at den institution, hvor vedkommende udfører sit arbejde, også får en bid af kagen. Det er velgennemprøvet i USA, og derfor er der såmænd ingen grund til at være betænkelig ved at indføre et sådant system i Danmark.

Men problemet har igennem mange år været, at mange på de videregående uddannelser har opfattet sig som værende i opposition til det marked, det erhvervsliv, de siden hen måske skulle have ansættelse i, og det er jo en fejl, for hvis der ikke var et erhvervsliv til at sikre et nationalprodukt, var der ingen universiteter, ingen lærere, ingen studerende. Derfor skal man ikke opfatte det private erhvervsliv som